

Socialdepartementet

Riksintressen i hälso- och sjukvården - stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur, SOU 2021:71

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur.

Sammanfattning

Region Jönköpings län delar utredningens förslag om en utvecklad regional och nationell samverkan men inte genom lagstiftning. Region Jönköpings län tillstyrker förslaget att staten ska överta ansvaret för finansieringen av CVA.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings läns yttrande lämnas i samma uppställning som de fyra förslagen presenterades i Remiss av betänkandet Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71).

Stärkt statlig styrning genom definierade riksintressen på hälso- och sjukvårdsområdet

Region Jönköpings län avstyrker förslaget helt.

Utredningen utgår från ett nationellt perspektiv när det gäller fastigheter specifikt, men fastighetsfrågor kan inte ses isolerat från den lokala kontexten gällande vårdorganisation, geografi, regionalpolitisk inriktning på vården och så vidare.

Förslaget upplevs som oklart ur flera aspekter. Dels är själva begreppet ”hälso- och sjukvårdens infrastruktur” tydligt och potentiellt mycket omfattande. Dels medför förslaget en betydande osäkerhet för regionerna över hur, i vilket skede och i vilken omfattning deras planering och genomförande av sin lokalförsörjning kommer att begränsas. Det framgår inte tillräckligt tydligt i vilka skeden av en fastighetsinvesteringsprocess som staten kan påverka.

Region Jönköpings län bedömer att det bör vara mer relevant att närmare undersöka hur regionernas strategiska planering av hälso- och sjukvårdsverksamheten och därifrån utgående samverkan, dels mellan regioner,

dels mellan staten, regionerna och kommunerna. Och om behov finns utarbeta förslag kring hur regionernas hälso- och sjukvårdsrelaterade strategiska lokalbehov bättre kan samplaneras och samordnas på behovssidan, snarare än att reglera och kontrollera regionernas utförande av lokalförsörjningen av detta behov.

Region Jönköpings län instämmer i att det finns utmaningar när det kommer till nationell samordning men tror inte lösningen ligger i lagstiftning och hårdare reglering utan snarare i utvecklad regional och nationell samverkan.

Utveckla gemensamma definitioner och standarder för vårdbyggnadsområdet

Region Jönköpings län är positiva till att det interregionala samarbetet behöver utvecklas och att standardiserade definitioner och modeller för planering och utveckling av vårdinfrastruktur kan effektivisera och förbättra ett projekt. Men anser inte att en obligatoriskt reglerad samverkan med fokus på standardisering av definitioner och modeller, är effektiv eller proportionell.

Region Jönköpings län är dock tveksamma till om lagstiftningen kommer leda till önskvärda förbättringar. Detta uppnås snarare genom samverkan i etablerade forum och genom olika typer av stöd från staten. Det är viktigt att se till helheten och inte bara den isolerade fastighetsfrågan. Mellan fastighetsorganisationerna finns (som utredningen beskriver) en etablerad samverkansstruktur som fungerar väl. Den samverkan är i väsentliga delar redan så omfattande som fastighetsorganisationernas ansvar och uppdrag medger. Det är i grunden vårdorganisationerna som beställer, ställer krav och prioriterar sina lokalbehov. Fastighetsorganisationerna är huvudsakligen leverantörer av lokaler, och har sällan förutsättningar att besluta över kravställning kring lokalernas totala kapacitet eller verksamhetsrelaterade krav på specifika egenskaper och lösningar. Ur Region Jönköpings läns perspektiv torde det därför vara mer fruktbart att närmare undersöka samverkansmiljön och samverkansförutsättningarna mellan regionernas hälso- och sjukvårdsverksamheter. Samt även hur dessa samverkar med fastighetsorganisationerna när det gäller den strategiska och övergripande lokalbehovsplaneringen. Och att utveckla fortsatt samverkan med utgångspunkt i en total bild av hur vårdens lokalbehov dimensioneras, planeras, verkställs och förvaltas. Utredningen har tyvärr för ensidigt fokuserat på fastighetsorganisationernas processer och arbete för att förslagen ska upplevas som effektiva för att utveckla samverkan där den torde behövas bäst.

Region Jönköpings läns anser vidare att det skulle bli svårt för staten att se till att lagen efterlevs. Det finns inte specificerat i förslaget hur man tänkt hantera om någon avviker från standarden. Hälso- och sjukvården är en viktig spelare för att hitta standarder som fungerar och passar för verksamheterna. Det är olika förutsättningar för olika regioner. Om standardiserade begrepp och definitioner upplevs effektiva kommer de att tillämpas på frivillig basis, utan lagstiftning.

Ett statligt fastighetsbolag för hälso- och sjukvården stärker det nationella perspektivet ytterligare

Region Jönköpings län konstaterar att regeringen valt att inte remissbehandla förslaget om ett statligt fastighetsbolag för hälso- och sjukvården. Detta tycker Region Jönköpings län är bra

Ökat statligt stöd till forskning inom området vårdinfrastruktur

Region Jönköpings län tillstyrker förslaget att staten ska överta ansvaret för finansieringen av CVA och att anslagen ska gälla tills vidare. Dock anser Region Jönköpings län att det är viktigt att nuvarande goda samverkan mellan CVA och övriga aktörer i nätverket inte försämras till följd av att staten övertar finansieringsansvaret. Det är också viktigt att möjligheterna att även fortsättningsvis kunna finansiera forskningsprojekt som CVA genomför kvarstår.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Maria Frisk
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör